

4. Google LLC v. Oracle America, Inc. URL.: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/593/18-956/>

5. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

6. Бем М. В., Городиський І. М., Саттон Г., Родіоненко О. М. Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти: науково-практичний посібник. К.: К.І.С., 2015. 220 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-81>

PROCEDURE FOR ISSUING POWERS OF ATTORNEY IN A CIVIL CASE

ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ АДВОКАТА У ЦИВІЛЬНІЙ СПРАВІ

Zarichnyi I. Ya.

*PhD student of the Department of Civil
Law and Procedure at Ivan Franko
National University of Lviv*

Зарічний І. Я.

*аспірант кафедри цивільного права і
процесу Львівського національного
університету імені Івана Франка*

Особа може брати участь у цивільній справі особисто або через свого представника. Традиційно за підставою виникнення процесуального представництва поділяють на законне і договірне [1, с. 128]. Адвокати представляють учасників цивільної справи саме в порядку договірного представництва.

Сучасна модель цивільного судочинства України навіть спонукає особу залучати до участі у справі професійного представника – адвоката, оскільки процес став більш формальним, строки – стислішими, а процесуальні форми – більш складними.

Згідно з ч. 1 ст. 64 ЦПК України представник, який має повноваження на ведення справи в суді, здійснює від імені особи, яку він представляє, її процесуальні права та обов'язки [2]. Тобто, дії представника по суті, створюють правові наслідки не для нього, а для особи, яку він представляє. Тому допустити до участі у справі можна лише такого представника, чиї повноваження належно підтверджені.

Ч. 4 ст. 62 ЦПК України передбачено, що повноваження адвоката як представника підтверджуються одним з таких документів: 1) довіреністю; 2) ордером, виданим відповідно до Закону України «Про

адвокатуру та адвокатську діяльність»; 3) дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу».

У ЦПК України не визначене поняття довіреності, однак таке міститься в ч. 3 ст. 244 ЦК України, згідно з якою довіреністю є письмовий документ, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами [3].

Згідно з ч. 2 ст. 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» ордер – письмовий документ, що у випадках, встановлених цим Законом та іншими законами України, посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги. Ордер видається адвокатом, адвокатським бюро або адвокатським об'єднанням та повинен містити підпис адвоката. Рада адвокатів України затверджує типову форму ордера [4].

Закон України «Про безоплатну правничу допомогу» не містить визначення доручення, а лише у ч. 2 ст. 21 визначає, що повноваження адвоката підтверджуються дорученням центру з надання безоплатної правничої допомоги та/або довіреністю відповідно до вимог процесуального закону [5]. Можна запропонувати визначити доручення як письмовий документ органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, який видається адвокату, що уклав із таким органом договір про надання безоплатної професійної правничої допомоги та посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги особі, щодо якої прийнято відповідне рішення.

Виходячи із загального положення про те, що суд повинен діяти виключно в межах повноважень, передбачених ЦПК України, зі змісту ч. 4 ст. 62 Кодексу можна зробити висновок, що у ній визначено вичерпний перелік документів, якими підтверджуються повноваження адвоката як представника і за відсутності одного із таких документів суд не вправі допустити адвоката до участі у справі.

Однак, Верховний Суд у постанові від 20 січня 2025 року у справі № 761/5870/24 по суті, розширив законодавчо визначений перелік документів, якими можуть посвідчуватися повноваження адвоката-представника, зазначивши, що відсутність у ч. 4 ст. 62 ЦПК України вказівки на договір про надання правничої допомоги зовсім не виключає права адвоката підтвердити такі повноваження безпосередньо договором про надання правничої допомоги, який згідно із частинами 1, 3 ст. 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у системному зв'язку одночасно і є тим документом, що посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги.

За відсутності відомостей, що свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю визнане в передбаченому законом порядку недійсним або є скасованим, припинення (зупинення) права на заняття

адвокатською діяльністю у суду немає підстав ставити під сумнів статус представника учасника справи як адвоката [6].

Вважаємо, що такий підхід Верховного Суду не відповідає нормі закону, оскільки не здійснює її тлумачення, а змінює суть, що до компетенції суду не належить. Так, відповідно до ч. 1 ст. 26 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» договір про надання правничої допомоги дійсно перелічений серед документів, що посвідчують повноваження адвоката на надання правничої допомоги, однак правнича допомога може надаватися не лише у формі судового представництва. Натомість, ч. 3 зазначеної статті при вирішенні питання про підтвердження повноважень адвоката в суді чітко відсилає до відповідних процесуальних законів, зокрема, у цивільній справі – до цитованої вище ст. 62 ЦПК України.

Крім цього, застосовуючи норми процесуального права у наведений спосіб на протилежну сторону або на суд безпідставно покладається обов'язок перевірки дійсності та актуальності статусу адвоката, який має намір здійснювати представництво учасника справи на підставі договору про надання професійної правничої допомоги.

Однак, враховуючи те, що згідно із ч. 4 ст. 263 ЦПК України при виборі і застосуванні норми права до спірних правовідносин суди зобов'язані враховувати висновки щодо застосування відповідних норм права, викладені в постановах Верховного Суду, мусимо констатувати можливість підтвердження повноважень адвоката як представника також договором про надання професійної правничої допомоги.

На основі наведеного можемо дійти висновку, що повноваження адвоката як представника у цивільній справі повинні бути належно оформлені. З урахуванням існуючого стану правового регулювання та судової практики підтвердженням таких повноважень адвоката може виступати: довіреність; ордер, виданий відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»; доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, виданим відповідно до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» та договір про надання професійної правничої допомоги.

Література:

1. Цивільне процесуальне право України: підручник / [В.М.Коссака, С.М.Коссака, Р.Я.Лемик, Ю.В.Навроцька, С.В.Сеник] ; за заг.ред. В.М. Коссака. – 2-ге вид. – Львів : ЛНУ ім.Івана Франка, 2025. 744 с.
2. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 року № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст.492. (з наст. змінами та доповненнями).

3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 № 435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 року № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv#n217>.

5. Про безоплатну правничу допомогу: Закон України від 02.06.2011 року № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17/conv#n165>.

6. Постанова Верховного Суду від 20 січня 2025 року у справі № 761/5870/24 URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124596549>.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-82>

PUBLIC CONTROL IN THE FIELD OF STATE REGISTRATION OF REAL PROPERTY RIGHTS

ПУБЛІЧНИЙ КОНТРОЛЬ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Pylypenko Yu. P.

Candidate of Law

<https://orcid.org/0009-0004-3884-3027>

Пилипенко Ю. П.

кандидат юридичних наук

<https://orcid.org/0009-0004-3884-3027>

Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно є одним із механізмів захисту права власності і є процедурою кінцевим результатом якої є офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (далі – Державний реєстр прав). Правова та соціальна сутність цієї процедури полягає в тому, що з одного боку вона є формою реалізації повноважень відповідних органів та посадових осіб, спрямованою на офіційне визначення правового статусу нерухомого майна, забезпечення його обліку у відповідних державних реєстрах, захисті інформаційних ресурсів даного реєстру; з іншого – вона є процедурною формою реалізації права власності власників нерухомого майна шляхом його офіційного державного обліку та отримання власником офіційного акту – свідоцтва про реєстрацію. Законодавство України, яке регулює процедуру державної реєстрації речових прав на нерухоме майно набуло систематизації та узгодження, зокрема: правовий статус нерухомого майна та питання його власності урегульовані Цивільним кодексом